

**1. ճԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ, ՀՈՒՇԱՐՉԱՍՆԵՐԻ
ՎԵՐԱԿԱՌՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ**

20-րդ դարի արտասահմանյան ճարտարապետության ուղղությունները, Բառուհառուց, Լե Կորբյուզյեի ստեղծագործությունները, օրգանական ճարտարապետությունը ԱՄՆ-ում (Ֆ. Լ. Ռայ) և Ֆինլանդիայում (Ա. Ալթո):

ճարտարապետության տեսության և պատմության առարկան, դրա տեղը ճարտարապետական գիտության համակարգում և պրակտիկայում:

Միջնադարյան նշանավոր հայ ճարտարապետների ստեղծագործությունները, ժամանակակից հեղինակների աշխատությունները դրանց վերաբերյալ:

Վերածննդի ճարտարապետության առաջատար վարպետների ստեղծագործությունները, ստեղծագործական մեթոդի առանձնահատկությունները:

ճարտարապետության նաև տեսական ուսմունքների զարգացման պատմությունը (Վիտրուվիոս, Ալբերտի, Վինյոլա, Պալադիո, Բլոնդել, Զենպեր, Վիոլե լե Շյուկ և ուրիշներ):

Դայ ճարտարապետության տեսության և պատմության հիմնահարցերը:

Անտիկ աշխարհի ճարտարապետությունը (Հունաստան, Հռոմ), զարգացման փուլերը, առավել նշանակալից հուշարձանները և համալիրները:

Դայ ճարտարապետության ուսումնասիրնան տեսության, հայրենի և օտար գիտնականների (Ն. Մառ, Գ. Ստրիժիգովսկի, Թ. Թորամանյան, Յ. Օրբելի և ուրիշներ) ներդրումը հայ ժողովրդի ճարտարապետական ժառանգության ճանաչման և գնահատման ասպարեզում:

Վերածննդի ճարտարապետական իրենակները և դրանց անտիկ ու միջնադարյան ակունքները, քաղաքաշինական գաղափարները և պրակտիկան:

Վաղմիջնադարյան հայ ճարտարապետության հորինվածքային, կառուցողական և գեղարվեստական բնութագրական կողմները, ժամանակագրական հատկանիշները, զարգացման ընթացքը:

Առևտրարիեստագործական քաղաքների և վանքային համալիրների զարգացումը Զաքարյանների իշխանության ժամանակ:

Մոդեռն ոճի եվրոպական տարբերակները և դրա առաջատար վարպետները:

Ժամանակակից ճարտարապետական մտաքնքոնումները և ապագայագիտական գաղափարների ակունքները (Դոկսիադիս, Միա վան դեր Ոոյէ, Գրոպիուս, Լուիս Վան, Օսկար Նիմեյեր, Քենձո Թանգե և ուրիշներ):

Անիի քաղաքացիական և եկեղեցական շինությունները:

ճարտարապետական-կառուցողական ավանդույթների ժառանգորդության և հաղորդակցության դրսնորումը հայ ճարտարապետության տարբեր փուլերում:

2. ԵԵՆՔԵՐԻ ԵՎ ԿԱՌՈՒՅՑՑՆԵՐԻ ԲԱՐՏԱՐՄՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Արտադրական ձեռնարկությունների գլխավոր հատակագծերի նախագծման սկզբունքները, կառուցապատման տեսակները:

Տարբեր կլիմայական գոտիներում բնակարաններին ներկայացվող պահանջները:

Պատերի ֆունկցիան, դասակարգումը, բնութագրական հատկանիշները:

Սրահավոր տների կիրառության բնագավառը, ծավալահատակագծային լուծումները:

Ընտանիքների սոցիալ-ժողովրդագրական կազմը որպես բնակարանի կազմակերպման գործոն:

Շենքերի կոնստրուկտիվ համարգերը, դրանց կիրառության բնագավառը:

Բարդ տեղամբի կառուցապատման սկզբունքները, կիրառվող բնակելի տների տիպերը:

Դասարակական շենքերի բաղադրիչ տարրերը, հատակագծման համակարգերը և հորինվածքային սկզբունքները:

Բնակելի և հասարակական շենքերում էվակուացիայի կազմակերպման եղանակները, նորմատիվ պահանջները:

Քաղաքացիական և արդյունաբերական շենքերի մեծաթոիչը ծածկերի տիպերը:

Սեկցիոն տների տիպերը, բնակարանների հատակագծային լուծումները տարբեր տիպերի սեկցիաներում:

Տեսանելիության պայմանները հասարակական շենքերում, դահլիճների հատակի պրոֆիլների երկրաչափական կառուցման եղանակները:

Մենատների և բլոկացված տների նախագծման սկզբունքները, դրանց ծավալահատակագծային լուծումները:

Խորհրդային ժամանակաշրջանի ճարտարապետության հայ վարպետների լավագույն ստեղծագործությունները:

Հակաերկրաշարժային միջոցառումները շենքերում:

3. ՔԱՂԱՔԱԾԻՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՏԵՂԱՅԻՆ ԿԱՏԱԿԱԳԾՈՒՄ, ԼԱՂՉԱՖՏԱՅԻՆ ԲԱՐՏԱՐՄՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ԿԱՏԱԿԱԳԾՈՒՄ

Քաղաքաշինական նախագծման կարգը և փուլերը:

Շրջանային համակարգման նպատակը, խնդիրները և տեսակները:

Բնակելի կառուցապատման հիմնական տեխնիկական ցուցանիշները:

Կառուցապատման առանձնահատկությունները ակտիվ երկրաշարժային գոտում:

Բնապահպանման խնդիրները շրջանային հատակագծման ժամանակ:

Վերակառուցվող միջավայրի քաղաքաշինական վերլուծությունը:

Բնակավայրի ֆունկցիոնալ գոտումը:

Քաղաքների բնակեցման գոտու ճարտարապետահատակագծային կազմակերպման հիմնական սկզբունքները:

Բնակավայրերի կանաչապատման հիմնական սկզբունքները:

Քաղաքների կենտրոնների ֆունկցիոնալ դերը և ճարտարապետական հորինվածքային կազմակերպումը:

Բնակավայրերի կառուցապատման համար տարածքների ընտրության սկզբունքները:

Բնակելի կառուցապատման հիմնական տեխնիկական ցուցանիշները:

Տարածքային հատակագծման արդի խնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում:

Դիմ և նոր կառուցների նախագծման և ներդաշնակման խնդիրները պատմական միջավայրում:

Բնական գործոնների ազդեցությունը քաղաքաշինական նախագծման վրա:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ազնարկ հայ ճարտարապետության պատմության, Երևան, 1964
2. Թորամանյան Թ. Նյութեր հայկական ճարտարապետության պատմության, գիրք 1, Ե., 1942, գիրք 2, Ե., 1948
3. Դարպույնելու Վ. Ս. Դին աշխարհի ճարտարապետություն, Ե., 1978
4. Դարպույնելու Վ. Ս. Դայկական ճարտարապետության պատմություն, Ե., 1978
5. Վсеобщая история архитектуры, том 1-12, Москва, 1970-1977.
6. Арутюнян В., Сафарян С. Памятники армянского зодчества, Москва, 1951
7. Токарский Н. Архитектура Армении IV-XIVвв., Ереван, 1961
8. Леон Батиста Альберти, Москва, 1977
9. Методика реставрации памятников архитектуры, Москва, 1977
10. Кензо Танге, Москва, 1978
11. Соловьев Н. Н., Турчин В. С., Фирсанов В. М. Современная архитектура Франции, Москва, 1981
12. Иконников А. Зарубежная архитектура, от "новой архитектуры" до пост-модернизма, Москва, 1982
13. Арутюнян В. Каменная летопись армянского народа, Ереван, 1985
14. Оскар Нимейер, Москва, 1986
15. Григорян А., Товмасян М. Архитектура Советской Армении, Москва, 1986
16. Едике Ю. История современной архитектуры, Москва 1972
17. Из истории советской архитектуры, т. 1 и 2, Москва, 1963
18. Миловидов Н. Н., Осин В. А., Шумилов М. С. Реконструкция жилой застройки, Москва, 1980
19. Рябушин А. В., Дворжак К. Прогностика в архитектуре и строительстве (совм. сов. чехословацкое изд.), Москва, 1983
20. Խալպահչյան Օ. Խ. Գրաժданское зодчество Армении, Москва, 1971
21. Швецов П. Ф., Зильберборт А. Ф. Под землю, чтобы сберечь землю, Москва, 1983
22. Самин Д. К. 100 великих архитекторов, Москва, 2000
23. Низовский А. Ю. 100 великих шедевров архитектуры, Москва, 2005
24. 100 Contemporary architects, Taschen A-I, J-Z, 2003
25. Barbara Isenberg, Frank Gehry, Alfred. A. Knob, New York, 2009
26. Contemporary Europe an Architects, Taschen, 1994
27. Francis B.K.Ching, Mark M. Jarzombek, Vikramaditya Prakash. A Global History of Architecture //John Wiley & Sons, Inc., 2007
28. Միքաئելյան Ս. Գ. Բնակելի շենքերի ճարտարապետական նախագծնան հիմունքները, Երևան, 1980
29. Մամիջանյան Ա. Ա. Կարկասային շենքեր, Երևան, 1975
30. Տեր-Ավագյան Վ. Ս. Արդյունաբերական շենքեր, Երևան, 1970
31. Տիգրանյան Լ. Ա. Դասարակական շենքերի նախագծնան հիմունքները, Ե., 1986
32. Аронин Дж. Э. Климат и архитектура, Москва, 1959
33. Архитектурное проектирование жилых зданий. Под ред. В. К. Калиша, Москва, 1981

34. Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений. Под ред. Н. Н Соболева, Москва, 1980.
35. Архитектурное проектирование промышленных предприятий. Под ред. Демидова и Хрусталева, Москва., 1984
36. Архитектурная типология промышленных предприятий. Под ред. И. С. Николаева, Москва, 1975
37. Бархин Г. Б. Архитектура театра, Москва, 1947
38. Геращенко А. Террасные типы жилых домов, Москва, 1979
39. Гнедовский Ю., Савченко М. Кинотеатры, Москва, 1968
40. Гослинг Д., Мэйтленд Б. Проектирование торговых комплексов, М., 1979
41. Жилая ячейка в будущем. Под ред. Б. Р. Рубаненко, Москва, 1982
42. Змеул С. Г., Вихрова Л. Т. Детские сады и ясли, Москва, 1957
43. Капустян Е. Д. Многоэтажные жилые дома, Москва, 1975
44. Коссаковский В. А., Ржехина О. И. Блокированные дома за рубежом, Москва, 1960
45. Кулага В. Л. Клубы массового строительства, Москва, 1962
46. Максай Дж., Холланд Ю., Нахман Г., Якер Дж. Проектирование жилых зданий, /перевод с англ./ Москва, 1979
47. Отто Фрей. Спортивные сооружения, Москва, 1958
48. Перспективы развития жилища в СССР.Под ред.Б.Р. Рубаненко, М., 1984
49. Рюле Г. Пространственные покрытия, Москва, 1973
50. Сафарян Ю. А. Архитектура зданий и сооружений, возводимых методом подъема, Ереван, 1988
51. Жилая ячейка в будущем (Рубаненко Б. Р., Карташова К. К., Тонский Д. Р. и др.), Москва, 1982
52. Туполев М. С. Конструкции гражданских зданий, Москва, 1973
53. Худабашян К. И. Архитектура промышленных предприятий Советской Армении, Ереван, 1976
54. Калиш Б. Г., Коссаковский В. А., Ржехина О. И. Типы домов и квартир за рубежом, Москва, 1959
55. Рашидян Г. Новые формы социально доступного жилища для условий НКР, Ереван, 2009
56. Minimalist houses, Taschen, 2006
57. Քաղաքաշինության արդի հիմնախնդիրների վերաբերյալ հոդվածաշար. «ճարտարապետություն և շինարարություն» ամսագիր. 2008, հմ.5,6-7,10,12. 2009, հմ.4
58. Գ. Մուշեղյան, Պ. Սողոմոնյան, Քաղաքային հողօգտագործումը շուկայական տնտեսության պայմաններում, Երևան, 1999
59. ՀՀ սահմանադրություն
60. ՀՀ օրենք անշարժ գույքի մասին
61. ՀՀ օրենք քաղաքաշինության մասին
62. Ա. Կանայան, «Քաղաքաշինական քաղաքականությունը և ճարտարապետական նախագծման խնդիրները», «ճարտարապետական նախագծման կազմակերպում» դասընթացի մեթոդական ձեռնարկ. ԵԲԸՊԴ, Երևան, 2004

63. Архитектура Запада-4. Модернизм и постмодернизм. Критика концепций. Оскаров, Соколина и др., Москва, 1987
64. Архитектура Запада и мир искусства XX в. Шукурова, Москва, 1990
65. Дж. Форрестр. Динамика развития города, Москва, 1974
66. Р. Мерфи. Американский город, Москва, 1972
67. Афанасьева Е., Трутнев Э., Якубович Е. Международный институт развития правовой экономики, "Градостроительное законодательство России на пути реформ", Москва, 1996
68. Кэпбелл Р. Макконелл, Стенли Л. Брю. Городская экономика. Проблемы городов, Москва, 1996
69. Арутюнян А.А. Градостроительство в сейсмически активных районах, Ереван 1998
70. Канторович Л.В., Кейлис – Борок В.И., Молчан Г.М. Сейсмический риск и принципы сейсмического районирования, Москва, 1971
71. Друмя А.В., Шебалин Н.В. Землетрясение: где, когда, почему? Кишинев, 1985
72. СНиП 2.07.01-89 Градостроительство, Планировка и застройка городских и сельских поселений. Москва, 1990.
73. Яницкий О.Н. Экология города. Зарубежные междисциплинарные концепции, Москва, 1984
74. Никитин Д.П., Новиков Ю.В. Окружающая среда и человек, Москва, 1986
75. Чистяков С.Б. Охрана окружающей среды, Москва, 1988
76. Рекомендации по охране окружающей среды в районной планировке, Москва, 1986
77. Владимиров В.Р. Расселение и окружающая среда, Москва, 1982
78. Степанянских А.С. Охрана окружающей среды, Москва, 2001
79. Histoire de l'architecture moderne, tomes 3, 4, Leonardo Benevolo, Dunod, 1987
80. Architecture now!, vol.2, Philip Jodidio, Taschen, 2002
81. Dopo l'architettura moderna, P. Portoghezi, Bari, 1980
82. "Architecture du défi". Péninsule Arabique, les métropoles du desert", Oscar Eugenio Bellini, Laura Daglio, EDITIONS ZHITE STAR, 2007

**Ծրագիրը ներկայացրել է
Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական
համալսարանը**

ԺԸ.01.01 - թվանիշով գիտական աստիճան է շնորհվում ճարտարապետության, արվեստագիտության և տեխնիկական գիտությունների բնագավառներով: